

LEPI ČEVELJC

Cypripedium calceolus

Moja lepota je očarala ljubitelje rastlin že v antiki. Ime sem dobil po Veneri, rimski boginji lepote in ljubezni ter po vrečasto oblikovani medeni ustni (*cypris* = Venera, *pedilon* = čeveljc). Med slovenskimi ljudskimi izrazi boste zasledili imeni Marijin šolnček ali lepi ceptec.

CVETNA PAST

Žuželke se ujamejo v medeno ustno, ki deluje kot cvetna past. Edina vrnitev na prostost je skozi luknjico v medeni ustni, mimo brazde in prašnikov. Pri reševanju svojega življenja me oprashijo.

Z vstopom Slovenije v EU so moja rastišča postala del evropskega omrežja Natura 2000.

OSEBNA IZKAZNICA

- ✓ cvet: največji med evropskimi orhidejami
- ✓ cveti: maj – julij
- ✓ opraševanje: žuželke, predvsem peščene čebele
- ✓ življenjska doba: 15 – 20 let, lahko tudi nad 100 let
- ✓ razširjenost v Sloveniji: Julijske Alpe, Karavanke, redkeje v drugih predelih

Zaradi prekomernega trgiranja in ruvanja je naša vrsta ogrožena. Moji sorodniki v Grčiji so celo izumrli. Ne trgajte nas! Raje si nas dobro ogledajte. Morda se je v cvetno past ujela kakšna žuželka.

Hodite po utrjenih poteh! Ko ne cvetimo, nas je zlahka prezreti. Nekateri moji sorodniki po svetu so stari že več kot 100 let. Tudi jaz bi rad živel tako dolgo!

Dodatno zasneževanje pomeni debelejšo snežno odejo in s tem več vode na rastišču. Povečana količina vode na rastišču lahko moje rastišče zamočviri. Jaz pa imam rad zmerno suha zračna karbonatna tla. Škodi mi tudi uporaba snežnega cementa, ki ga ljudje uporabljate za utrjevanje smučarskih prog. To so predvsem umetna gnojila. Jaz pa velikih količin gnojil ne prenesem.

V gorah je zima dolga in komaj čakam pomlad, da lahko pokukam iz zemlje in si pretegnem svoje steblo in liste ter usmerim vso energijo v razvoj cveta za privabljanje žuželk. Dodatno zasneževanje in teptanje smučarskih prog podaljšuje snežno odejo, zato ne morem pravočasno pokukati iz zemlje. Ker pravočasno ne zacvetim, me tudi žuželke ne morejo oprashiiti. S tem je ogrožen moj obstoj!

Z opuščanjem mozaične rabe krajine se moja rastišča zaraščajo z visokim steblikovjem in grmovjem. Popolna zasenčenost mi ne ustreza. Rastem na soncu in v polsenci – v gozdu s presvetlitvami.

Voznja izven utrjenih poti uničuje rastlinstvo in travno rušo, posledica je pospešena erozija tal. Vozilo, hrup in pline pustite na parkirišču ter se prepustite skrivnostim narave!